

SLOVENSKI NAROD.

vsakega vsak dan svedčor, izlomišči nedeleje in pravnika, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano z posiljanjem na dom za vse lete 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor anaša poština. — Na naročba za istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati skopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljenstvo pa v pritličju. — Upravnemu naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo telefon št. 34.

Klerikalci-hinavci.

V razpravo o socijalnodemokratičnem predlogu, naj se za dež. zbrane uvede splošna in enaka volilna pravica, je posegel tudi dr. Krek. V imenu svoje stranke je govoril za splošno in enako volilno pravico in njegov žurnal je posvetil temu dogodu bombastičen članek, ki je nabasan trivijalnih zabavljic in banalnega modrovanja, da ga človek komaj do kraja prečita.

V Krekovem nastopu se zrcali vsa hinavčina klerikalne stranke.

Pred šestimi leti so klerikalci v dež. zboru sprožili volilno reformo. Mnogo let so srdito nasprotovali vsaki reformi. Na vso moč so se upirali direktnim volitvam in znižanju cenzusa in napredna stranka jih je moralna naravnost prisiliti, da so se vdali.

Cim so klerikalci videli, da je razširjenje volilne pravice njim v korist, so takoj opustili svoje staro stališče. S tisto strastjo, s katero so se prej bojevali zoper vsako razširjenje volilne pravice, s tisto strastjo, ki je pri njih identična s surovostjo, so šli zdaj v boj za razširjenje volilne pravice, seveda le tako, ki bi na umetem način pripravila meščanstvo ob vso veljavno in ob ves vpliv v dež. zboru. Meščanstvo naj plača tri četrtine vseh deželnih dokladov sicer pa naj vdano pusti, da je bodo Kreki, Gostinčarji in Demšarji s škornji v glavo suvali.

Kakor rečeno, so pred šestimi leti sprožili klerikalci predlog, naj se za dež. zbor uvede splošna in enaka volilna pravica in ker se jim deželni zbor ni takoj vdal, so začeli z obstrukcijo in jo tirali več let.

Naenkrat so spremenili svoje stališče in vrgli splošno in enako volilno pravico čez plot.

Vlada je predložila dogovorno z Nemci in s klerikalci sestavljeni načrt volilne reforme. V tem načrtu ni bilo niti

govora o kaki splošni in enaki volilni pravici. Vlada je predlagala ustanovitev nove kurije s šestimi poslanci, mestni skupini je hotela priklopiti celo vrsto kmetskih vasi, da bi tako meščanstvo oropala vsake veljave — samo kurija veleposestnikov je ostala nespremenjena.

Ta vladni načrt je bil udarec v obraz napredni stranki, vsemu meščanstvu in tudi zavednemu delavstvu.

S tem načrtom je hotela vlada pomnožiti število klerikalnih mandatov na dvojen način: 1.) s tem, da ustvari klerikalcem nove kmetske mandate v obliki nove kurije in 2.) s tem, da s priklopiljenjem kmetskih vasi k mestni kuriji oropa meščanstvo njegovih mandatov. Le kurija veleposestnikov naj bi ostala nespremenjena; 50 zadolženih nemških veleposestnikov naj bi imelo še naprej kar deset poslancev.

Poštana stranka, ki stoji na stališču splošne in enake volilne pravice, ki hoče biti demokratična, bi bila moralna ta vladni načrt z gorčenjem odkloniti. Kranjski klerikalci bi bili imeli to dolžnost toliko bolj, ker so se v boju za splošno in enako volilno pravico v prvi vrstivojskovalizoper privilegij velepostnikov, kateri privilegij je toliko smešnejši, ker so posestva teh privilegirancev pravzaprav navadne kmetije in pri nas latifundij sploh ni.

Toda klerikalci niti trenotka niso premisljevali, kaj naj store. Z obema rokama so se oprijeli v ladanega načrta in prvi med njimi je bil dr. Krek.

Klerikalci so pljunili na demokratizem in na splošno volilno pravico in se navdušeno podali v boj za privilegij 50 nemških veleposestnikov. Prej jim je bil

ta privilegij nekak Gesslerjev klobuk. Čim pa jim je vlada hotela pomagati na krmilo, so napravili svoj kotav pred tem klobukom.

Pa še več! Vstal je baron Schwiegel in je zahteval, da se mora v vladnem načrtu izvesti spremembu v korist veleposestnikov. In kakšna spremembu! Schwiegel je zahteval zakonitih garancij, da se dolobe, ki jamčijo 50 veleposestnikom deset mandatov, ne bi mogle nikdar premeniti. Bistvo Schwieglove zahteve je bilo, naj se potom postave zagotovi, da se ne bomogla nikdar uvesti splošna in enaka volilna pravica za deželni zbor.

Ta zahteva je bila naravnost predzračna. A klerikalci so se uklonili tudi tej zahtevi in dr. Krek je bil zanje ravno tako navdušen, kakor vsi drugi. Schwiegel in Šusteršič, Barbo in Krek so pili bratovščino, a — na medvedovo kožo.

Narodno-napredna stranka je ta nečuvani atentat preprečila z obstrukcijo in ponosna je lahko na to, kajti storila je zaslubo in koristno delo. Boljše nič, kakor taka volilna reforma, ki naj bo zgrajena na principu zastopanja interesov, pa hoče meščanstvo spraviti ob vsako zastopstvo, zato pa 50 nemškim miniatur-graščakom za večne čase zagotoviti 10 mandatov in s tem za večne čase ohraniti Kranjski značaj dvojezične dežele.

To so dejstva, ki jasno in glasno pričajo, kako je v resnici klerikalno stališče glede splošne in enake volilne pravice. Prodali so to načelo kot Judež Iškarijot svojega Gospoda, čim jim je vlada pokazala par srebrnikov v obliki mandatov.

Naravnost nesramno pa je, da se je spričo takih dejstev dr. Krek osmelil nastopiti v državnem zboru in tam govoriti za splošno in enako volilno pravico.

Javno je dr. Krek govoril za splošno in enako volilno pravico, v ministrski dvorani pa se pogaja z vlado zaradi novega volilnega reda za deželni zbor, pri katerem se gre vladni zopet le za ohranitev privilegija nemških veleposestnikov.

Uvidevamo, zakaj igra Krek to dvojno vlogo. V javni seji državnega zabora je govoril za splošno in enako volilno pravico, da bi se prikupil demokratičnim strankam in jim nasul peska v oči. To je mogel lahko storiti, saj je minister Bienerth že počel povedati, da vlada na noben način ne privoli v splošno in enako volilno pravico za deželne zbole. Toda če govoriti za splošno in enako volilno pravico človek, ki je vezan varovati nečveni privilegij kranjskih veleposestnikov, je to zaničljivo hinavstvo.

O zadavi Ukrajincev.

Na Dunaju, 5. julija 1907.

Z ukrajinske strani javljam našemu poročevalcu: „Blizu širinajur so trpele razprave o volilnih sestavljivih Galiciji. Kajpada smo prizadeti pri tem najbolj mi Ukrajinci — prizadeti v tem oziru, da je bilo proti nam izvršenih največ protipovrstnosti s strani poljske žlahty. Ta zistem pa se ni uveljavljal samo ob času volilne borbe — ta zistem je pri nas običajen od tedaj, odkar je izročena Galicija žlahty in se je pridel naš narod zavedati svoje narodnosti Lani, ko se je šlo zato, ali postane volilna reforma zakon ali ne, ko se je posvetovala zbornica o tem pod pritiskom ulice — in to lahko priznamo in ni končno nič slabega — smo tudi mi Ukrajinci v vzhodnem delu Galicije — včasih tudi Rdeča Rusija imenovanem — pripomogli k veliki ljudski manifestaciji svoj del. Na tisočih shodov se je vršilo pri

nas na deželi. Vedeti morate namreč, da je pri nas kmetska agitacija silno živahnja in da vodijo to gibanje do malega le kmetje. Pred leti smo imeli kmetskih agitatorjev in govornikov le dvoje troje, in ti so bili znani vsaj po imenu po celi deželi. Danes imamo takih organizatorjev stotine. Tako vam je mogoče tudi umejeti, kako smo mogli pri nas tako silno politično se gibati.

Razume se, da je ta pokret gledala poljska žlahta z največjo ljubosumnostjo, da ne rabim hujših izrazov. Pa ni samo nacionalni moment prihajal v poštev, ampak tudi strogo politični: poljska žlahta in njen duajske klub je konservativ, med tem ko smo Ukrajinci po ogromni večini naprednega mišljjenja.

To gibanje med kmeti je hotela poljska žlahta na vsak način zatrepi. Na stotine shodov je bilo prepovedanih, češ, da ne more oblast poslati toliko zastopnikov na vse kraje. Kako slab je ta izgovor je razvidno iz tega, ker po zakonu oblast lahko pošle na javne shode svoje zastopnike, ni pa, da bi jih moralna. Drugje je bil kak shod prepovedan pod pretvezo, da razsaja v tem kraju nalezniva bolezen, kar pa oblasti ni motilo, da je za drugi dan istetom dovolila shod poljske žlahty. Tudi so nastale po večih krajih razne rabuke, ker so kmetje hoteli zborovati vzlici temu. Več kmetov in nekaj žensk je bilo ob takih prilikah ustreljenih po orožnikih oz. vojaštvu.

Vse to je bilo še tedaj, ko volilna reforma še ni bila zakon. Ako pa je bilo že zdaj tako, kaj bo šele ob volilni kampanji? To vprašanje je delalo žlahty velike skrb.

Dvodnevna debata o nujnem predlogu zaradi volilnih nepostavnosti v Galiciji je živo osvetila marsikatero stran naših razmer. Ukrajinski klub je čutil že v naprej, da bo nujnost odklonjena, ker je ligi nemških krščanskih socialistov — katerih sedva tudi klerikalci slovenskih narod-

LISTEK.

V tujini.

Študentovska zgodba. — Spisal Samko Cvetkov.

Soba, revna in zapuščena, je bila polna dima. Zrak je bil zaduhel in nezdrav, ali študent Antonij in Romana ni motilo to niti najmanje. Neden se ni premaknil, da bi odprl okno in bi se soba prezračila. Malomarno sta ležala na posteljah, ki so stale druga za drugo ob steni, poslikani z neke vrste rožami, ki so obstajale samo v domišljiji tistega mazača, kateri jih je namazal na steno. Antonij je vrgel ogorek cigarete v drugo steno, da je odpadel daleč nazaj in da so se iskri razletele na vse strani.

»Prokleta cigareta . . . ne vleče!«

Tako nato je posegel po drugo in jo prižgal. Zadovoljno je gledal za oblački, ki so se vzdigali pod strop in polhalil je cigararico, ki je naredila tako dobro cigareteto.

»Bogove, če ni lepo in prijazno dekle tista cigararica«, nasmehal se je Roman in se leno dvignil s postelje.

»Kdo bi jo našel,« dodal je Antonij. »Ali, prosim te, odpri malo okno, zadusi me, kar je preveč, je pa preveč.«

»Zunaj je mrzlo.« »Zmrznil ne boš v desetih minutah . . . če pa —« »Če pa zmrznem?« »No, kaj potem? En dan prost . . . ali pa zmrznem tudi jaz in skušaj pojdeva v nebesa.«

Roman je šel leno preko sobe in se je zadel ob stol, ki je stal napotu, zarentačil je nad njim in potem odprl okno. Svež zrak je butil v sobo in mlada prsa so si zadovoljno oddahnila.

»Brr!« stresel se je Roman, bezhal ob okna in poiskal svoj veliki in ogljeni havelok.

»Ali si ti zmrznenec!« norčeval se je Antonij.

Roman je že tedaj spet ležal in se je zavijal v havelok, Antonij pa je gledal na ulico in se smejal. Soba je bila kmalu prezračena in Antonij je zaprl okno ter obljudil, da ne bo več kadil ta večer. Prižgal je luč in sedel k mizi, da bi študiral.

»Ti, Antonij, ali si ob pamet?

Zdajle ob takem mrazu pa misliš študirati,« oglasil se je Roman, ki si je upal pogledati izpod haveloka.

»Hè . . . kaj češ? Moram!«

»Moraš? Lepo te prosim, kdo te sili. Če nočeš, še sam cesar ti ne more ničesar.«

»Ti sicer zbišaš dovtipe, ali meni ni do njih, kajti od dovtipov ne bom učen in v dovtipih ne tiči moja bočnost.«

Antonij se je naslonil nad knjigo.

»No, saj dolgo ne boš bral tiste neumne drame,« oglasil se je spet Roman. »Tako neumne drame še ne poznam kot je tistale.«

»Ce je tako neprebnavna kot turščna slama, ali pa polenovka, preberem jo pa le še nočoj.«

»Nocoj že ne . . . Kaj ne vidiš, da bo luč ugasnula zdaj, zdaj?«

»Se ima gospodinja petroleja.«

»Ne da ti ga!«

»Kako pa to misliš? Zakaj ne?«

Roman se je sklonil na postelji.

»Danes, ko si ti odšel v šolo, prišla je v sobo in me izpovedala za oba skupaj. Tebe si ne upa, ker postaneš grob.«

»In rekla je kaj?«

»Prva beseda, ki mi jo je privoščila je bila: lenuh! . . .«

»Motila se ni; pametna ženska.«

»Potem me je šele vprašala, zakaj ne grem v šolo. No, in sem rekel, da ne grem kar tako za zabavo. Ne ljubi se mi . . .«

»In ponoči lunpati, to se vam ljubi!« — In sem rekel, da se mi ljubi, in sem hotel povedati, kako nekaj lepega je mrzla zimska noč, polna zvezd in tako dalje, ali ona ni poslušala, pač pa se je podprla ob boke, kakor ti narediš pred njo, če te tirja, in me je vprašala zategnjeno: »A denar?« — To se pa že dobri, sem odgovoril smehljaje. — »Se že dobri, se že dobri, za lumpanje zmerom, a zame nikoli!« — Bomba, sem si mislil, je že padla, zdajle bo pa polom. In potem je začela in kot

lep konec je povedala, da sva ji dolžna do širideset goldinarjev. Smejal sem se in vprašal koliko kron je to, ali ni vedela.«

Roman je nehal.

»In potem?«

»Navsezadnje mi je obljudila, da nama nočoj, in potem seveda tudi ne, da ne večerje in petroleja; širinajst dni imava na razpolago, če ju tri ne bo saj polovico denarja . . .«

»Babnica neumna, ali naj ga iztal izkopljem?«

»Je rekla, da ji je to vseeno, od-kod ga dobiva.«

Luč je ugashnila.

»Zdaj pa študiraj!«

Antonij je vstal in šel k vratom, prijet je za kljuko, ali

nostij ne smejo zapustiti — in poljske žlahte vendar preočitno, vendar se ni sklenilo v tem slučaju ničesar ukreniti, kakor pač obžalovati, da se ljudska zbornica svoje ljudstvu in pravici dolžne naloge tako malo zaveda.

Pri glasovanju je bila nujnost res odločnjena z 249 glasovi proti 138.

Ne more se štetiti v zlo ukrainškim narodnim zastopnikom, ako jih je dvačetna razprava o galiških razmerah precej vznemirila in kar se je zgodilo kasneje, je bilo pač storjeno pod tem utisom.*

Zagotavljam Vas lahko, da ukrainško petje v zbornici ni bilo v naprej dogovorjeno. Faktično je danes tako, da poslanci ukrainškega kluba sami ne vedo, kdo je pričel. Petje je nastalo pač kot izraz premeščitve notranjih čuvstev. Uživite se Vi v naše razmere in občutke, ki so jih morali imeti ukrainški poslanci, ko je bila odločnjena nujnost predloga, ki je obeta storiti konec — gališkim razmeram!

S tem pa naša ukrainška „zadeva“ še ni rešena. Predsednik ukrainškega kluba Romančuk je izjavil takoj pri volitvi v predsedništvo, da hočejo Ukrajinci proti morebitni izvolitvi poljskega žlahtnika Staržinskog v predsedstvo odločno protestovati. Večina naših besed ni vpoštevala in je oddala svoje glasove res temu nam tako silno nepriljubljenemu Poljaku. Storila pa je zdaj v tej zadevi prvi korak vlada in takorekoč pritisnila na Poljake, naj zadevo z Ukrajinci na kak način uravnajo, ker drugače ne bo prej miru. Ukrajinci so namreč svojo besedo izpolnili in sklenili, da z demonstriranjem toliko časa ne nehajo, dokler ostane njih izjava, ki so jo dali pred izvolitvijo predsedstva, tako zelo nevpoštevana.

Javljam Vam nadalje lahko, da se pogajata danes v tej zadevi predsednik ukrainškega in poljskega kluba — Romančuk in Abrahamovič — in kakor sem že dejal, pod pritiskom vlade na Poljake. Pozitivnega uspeha teh pogajanj Vam še ne morem sporočiti, ker pade tozadnja odločilna beseda v seji, ki jo ima ukrainški klub šele jutri, v soboto na večer, pa ker izide list, imenom katerega me intervenirate, ob času, ko ne more moje sporočilo na stvari nič več škodovati in dobe dunajski listi poročilo o pogajanjih šele za nedeljo zjutraj, naj Vam povem, da je že

*) Ko je hotel takoj po glasovanju govoriti podpredsednik poljskega kluba, so pričeli ukrainški poslanci vsi, kakor iz enega grla prepevati pesem ukrainških step, narodno himno, „Ni še Ukraina izgubljena“ in pa ukrainško, proti ruski in poljski nadvliki naperjeno pesem, ki jo je zložil znani ukrainški pesnik in pisatelj dr. Ivan Franko. V dvorani je vladala nepopisna tihota, le predsednik je zvonil vmes in prosil za red. Vsi ministri so zapustili na demonstrativni način dvorano, Ukrajinci pa niso prej nehalni, dokler niso dokončali obe pesmi.

Oponomba poroč.

»A?« začudil se je gospod Mirkoči.

»Da,« odgovoril je v istem tonu Antonij.

Gospodar se je čudil, ali Antonij mu je govoril tako sladko, da je napsel vendar dal petak. Antonij bi bil završkal, stisnil je zlat v roki in ga hitro spravil v žep, da bi se gospodar ne skesal.

»Gospod Mirkovič, spijte ga liter na moj račun,« zaklical je v kuhičino in zaprl vrata. Večerja jih je med tem že čakala na mizi. Roman je vstal in se držal za usta, da bi udušil smeh.

»Imenito, imenito!«

»Jutri mu izbjegim še drugi petak... za nočoj bo dovolj.«

Hiro sta povečerjala, se oblekla in odšla pri nasprotnih vratih v mrzlo v temno noč. Objela jih je noč tujega mesta v svoje roke. Svetlike so slabo razsvetljene umazane ulice in koraki samotnih ponocnjakov so se slišali od daleč. Nekoliko od stanovanja srečal je Antonija in Romana sošolec. Postali so nekoli.

»Aha, ali že gresta?«

»Kam misliš?« vprašal je Roman.

»Tja doli — v živiljenje nagih.«

»Mi ne hodimo v take kraje, tam kjer smo mi doma, ne poznamo takega živiljenja, mi živimo v svetlem solnju, ne v blatu,« razlagal je Antonij.

»Poznamo se..., poznamo,« od-

danes skoro gotovo, da se zgodi sledi:

Ukrainški poslanci se zavežejo, da prenehajo zaradi predsedstva z vsemi demonstracijami — za to formalno zahtevajo zopet formalno koncesijo: kadar govoriti kak ukrainški poslanec, ne sme nikdar (torej za celih šest let) predsedovati poljski žlahtnik Staržinski.“ J. F.

Jezikovno vprašanje v parlamentu.

Dunaj, 7. julij. Jutri se ima odločiti akcija, da se prizna in izvede popolna ravnopravnost nemških jezikov v poslanski zbornici. Ta akcija, ki jo v prvi vrsti vodijo češki poslanci, bo se končala, kolikor se da presoditi, samo z delnim uspehom. Vlada je pripravljena zahtevam Čehov, odnosno Slovanov v toliko ugoditi, da se smejo v parlamentu interpelacije in navadni pismeni predlogi staviti v nemškem jeziku in da se sprejmo prevodi nemških govorov v stenografski zapisnik, sicer pa bi naj ostalo vse pri starem, to je, da se nemški govor v zbornici ne protokolirajo in da se imajo vsi nujni in ustveni predlogi staviti izključno v nemškem jeziku. Češki poslanci, zlasti oni, ki pripadajo radikalnim strankam, niso zadovoljni s tako rešitvijo in poslane Klofač napoveduje, da bodo preprečili vsako delovanje v parlamentu, ako se ne ustreže njihovi zahtevi, da se imajo protokolirati tudi slovanski govor. Ker se nemške stranke odločno upirajo, da bi se izpolnili češki postulati, in ker tudi vlada stoji na strani nemških strank, ni pričakovati, da bi prišlo po sporazumljenju in prav lahko se dogodi, da bo ta zadeva rodila spor, ki bo skrajno neugodno vplival na delovanje parlamenta.

Nova narodnostna zveza v parlamentu.

Dunaj, 7. julija. Italijani se čutijo v parlamentu osamljene, zato se trudijo, da bi nase pritegnili 5 rumunskih poslancev. Že daje časa se vodijo med obema skupinama pogajanja, da bi se ustvarila med italijanskim in rumunskim klubom kaka tesnejša vez. Ta pogajanja so imela uspeh in v kratkem se ima konstituirati „latinska unija“, v kateri bodo združeni večinoma vsi italijanski in rumunski poslanci.

Pasivni odpor pravnih praktikantov.

Praga, 8. julija. Tukajšnji pravni praktikanti so na shodu v petek sklenili pričeti s pasivnim odporom. Ta korak utemeljujejo s tem, da se pravni praktikanti protizakonito silijo, da morajo opravljati posle, ki spadajo v delokrog konceptualnih in pisarniških uradnikov, dasi je država tako umazana, da praktikantov niti ne plačuje. Danes zjutraj so praktikantje izvedli svojo grožnjo in pričeli s pasivnim od-

porom. Pri sodišču se že čutijo posledice resistance in ako se svojim praškim tovarišem pridružijo tudi pravni praktikanti po ostali Avstriji, bo justična uprava brez dvoma prisiljena, enkrat definitivno urediti vprašanje glede položaja pravnih praktikantov in ne adjutiranih avskultantov.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 7. julij. Nagodbena pogajanja so se danes znova pričela. Iz Budimpešte so prišli semkaj ministrski predsednik dr. Wekerle in ministra Kossuth in Daranyi s svojima tajnikoma. Pogajanja bodo trajala tri dni in se bodo na to nadaljevala v Pešti, kamor se odpeljeta ministrski predsednik baron Beck in trgovinski minister dr. Fošt.

Strankarski shod nemške socialne demokracije na Avstrijskem.

Dunaj, 7. julija. Vodstvo avstrijske socialne demokratske stranke je sklenilo sklicati strankarski shod nemške socialne demokracije na dan 29. septembra. Shod bo trajal do 3. oktobra. Na shodu bodo predvsem poročali novoizvoljeni državni poslanci. Natančen spored tega shoda se objavi te dni. Kakor se čuje, se bo na tem shodu razpravljalo tudi o stališču socialnodemokratske stranke v parlamentu napram vladi.

Ogrski parlament.

Budimpešta 7. julija. Zbornica je soglasno sprejela predlog južničnega odseka, naj vlada poskrbi, da se uredi meja med Ogrsko in Nižjeavstrijsko, oziroma Stajersko in se zopet priklopijo Ogrski kraji, ki po krivici pripadajo sedaj k Avstriji. Posl. Horvath je interpeliral radi slovaških krošnjarjev, ki baje prodajajo avstrijske fabrikate in pri tem dela vseslovansko propagando.

Minister Kossuth je seveda obljubil, da bo stvar preiskal in da bo vse potrebno ukrenil, da prepreči „nevarno vseslovansko propagando.“

Hrvaška kriza.

Zagreb 7. julija. V soboto je imela hrvaško-srbska koalicija v saboru sejo, katere sta se udeležila tudi člana avstrijskega „Jugoslovanskega kluba“ poslanca Ivanšević in Bjeladinović. Na seji se je razpravljalo o poročilu, ki ga podajo v saboru delegati o svojem delovanju v Pešti, in o nadaljnji taktiki koalicije. Seja se je nadaljevala včeraj dopoldne. Navzoč poslanca Ivanšević in Bjeladinović sta naglašala, da bodo poslanci, združeni v „Jugoslovanskem klubu“, z vsemi silami podpirali borbo hrvaškega naroda proti Madžarom.

Budimpešta 6. julija. Madžari so silno ogorčeni, da sta se sprejema hrvaški delegatov oficijalno udeležila tudi dva avstrijska poslanci — Ivanšević in Bjeladinović in madžarski listi protestujejo proti Iva-

vrnil je sošolec. »Šel bi z vama, ali nini...«

Sli so vsak po svojem potu.

»Tale je tudi eden tistih, ki nas imajo za pijance in še za bogove kaj.«

»Krivo sodijo...«

Zavila sta v neko postransko ulico in stopila v temno večo. Antonij se je spotaknil na slabem tlaku in je nekaj zagodel, da Roman ni mogel razumeti natančno, ali zdelo se mu je, da je bila kletvica. Po zveriženih, starih stopnicah sta prišla navsezadnje v drugo nadstropje. Slaba petrolejska svetilka je gorela na hodniku, pri prvih vratih pa je stala ljubezna deklica. Pozdravila je in stopila korak naprej.

»Kasno prihajata.«

»Saj bo šele devet,« rekrel je Antonij in pogledal na uro. »Glej, vraga, saj bo že res pol desetih.«

Stopili so v sobo, ki je bila ravnotako slabo razsvetljena kot hodnik. Pohištvo je molelo iz poluteme, kot črne roke strahov.

»Lojske še ni?« vprašal je Antonij in odprl vrata v sosednjo sobo.

»Je že bila tu, ali ker vaju ni bilo tako dolgo, je odšla in se vrne če kake pol ure,« povedala je Anica in se oklenila Romana. Bila je sicer dosti velika, ali Romanu je ravno doseglo do vrata. Roman je bil namreč silno dolg in suh človek in je časih dokazoval, da se izgubi v Aničini deblosti. Anica je bila debela, ali

vendar najlepše dekla v tistem delu mesta. Roman se je bil zaljubil vanjo na štališče, kamor je zahajala vsaki večer. Govorila je z moškim glasom in prece naglo, tako da jo je bilo časih težko razumeti... Roman in Antonij pa so podnali vsaki večer na štališče in sta jo spoznala. Roman je kmalu začel pisati pesmi o nji in tedaj je spoznal Antonij, da se je zanj.

Tudi na okno je vedno gledal Roman, kadar je šel pod njenim stanovanjem in je pravil o veselih očeh. Antonij ga je zvesto spremjal in nega večera sta jo ustavila na izpred hodu. Takoj so bili sporazumno in izprehajali so se dolgo.

»In danes sem vas videl, ko ste šli mimo našega stanovanja. Kam pa ste šli?«

»Na bullevard.«

»Po rože?«

Antonij se je smejal.

»Kaj vi ne ljubite cvetja, Antonij?« ga je vprašala Anica.

»Plevel, gospodična, plevel in ničesar drugega.«

Roman pa se je hvalil, kako ljubi rože, samo da bi ugodil Anici, resnično pa je mislil ravno tako kot Antonij.

Anica je v sobi pripravila posodo za čaj in v tem času se je že tudi vrnila Lojska, majhno dekle, kakih osemnajst let staro, ali tako ljubezljivo kot angel na kaki sliki Rafačovi.

»O, Lojska, dober večer!« je hitel Antonij in ji podal roko.

niševičevi izjavi, da bodo Jugoslavi v avstrijskem parlamentu z vsemi silami podpirali boj Hrvatov proti madžarski vladi.

Dunaj 7. julija. Maloruski klub je brzojavno pozdravil v Zagreb se vračajoče hrvaške delegate, zagotavljajo jih svojih odkritih simpatij v borbi proti Madžarom.

Srbska skupščina.

Belgrad 7. julija. V soboto se je v skupščini končala debata o interpelaciji opozicije glede afere Pašić-Vučić. Skupščina je z 82 proti 51 glasovom izrekla zaupnico ministrskemu predsedniku Pašiću.

Mirovna konferenca v Haagu.

Haag 7. julija. Mirovni konferenci se predloži predlog, naj se ustvari zdrav temelj za trajen mirni razvoj balkanskih držav in narodov.

Večina delegatov je nasprotu temu predlogu, vsled česar je izključeno, da bi prišel v razpravo.

Turški delegat Kemali je naznanil, da ima turška vlada namen v pokrajinh v Macedoniji naseliti Žide.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. julija.

— **Afera Proft.** Z Dunaja smo dobili poročilo, da Proft menda le ne postane ravnatelj I. drž. gimnazije v Ljubljani, dasi je bilo njeovo imenovanje že sklenjeno v ministrskem svetu in izročeno kabinetni pisarni. Ministrski svet je v dotednici seji imel precej dolgo debato o tej stvari, odločila pa je za Profta čez vse nesrečna okoliščina, da se je v obč. svetu ugovarjalo Megličevemu protestnemu predlogu. Ministrski predsednik baron Beck se je v rečeni seji naravnost skliceval na to, da sta vloženemu protestu ugovarjala najoddlečnejši šolnik obč. sveta in eden prvih voditeljev napredne stranke ter je iz tega izvajal, da protestu obč. sveta ni pripisoval kdo kdo resnega pomena.

— **„Eine deutsche Anstalt“.** Nemci postajajo vse bolj predzrni. Odkar imajo s klerikalnimi izdajalcem zvezo in pogodbo, se čutijo varne. Klerikalci ne smejo več ne govoriti ne pisati proti Nemcem. Kako sramotno vlogo so na pr. igrali zadnje tedne v veliki vojni zaradi Profta.

Samo markirali so slovensko stališče, sicer pa se niso upali ničesar. V takih razmerah mora seveda Nemcem greben rasti. Zdaj se upajo I. državno gimnazijo kar na kratko proglašati za „deutsche Anstalt“. Ta je pa vendar predebela. Na Kranjskem ni nobene javne „deutsche Anstalt“, vsi šolski zavodi so avstrijski. Če je na nekaterih še učni jezik nemški, ne spreminja to nič na stvari. Hušthov zavod je „deutsche Anstalt“, pa

Ko sta Roman in Antonij pričela zahajati na Aničino stanovanje, se je Anica izmisliла, da mora tudi Antonij imeti ljubico in pripeljala je neki večer svojo prijateljico Marijo. Ali Antonij ji je tako drugi dan posredoval, da Marija ni zanj, ker se mu zdi prevelika in premolčeca.

»Samo da,« pa »ne« odgovarja, sicer pa molči. Ali bom samo jaz govoril. Moja ljubica mora biti tako malo klepetulje, potem lahko izhaja...

»No, dobro,

zborovanje, predsedoval je njegov namenik gosp. Al. Lillek, ki je proglasil sklepčnost zobra, predstavil oblastvenega zastopnika magistratnega svetnika g. Šeška, pozdravil udeležence, imenoval za overovatelja zapisnika gg. Kovača in Sekula podal poročilo ravnateljstva o poslovanju in stanju društva za leto 1906. Iz tiskanega draževnikom vročenega poročila je povzeti sledeče: Preteklo leto se mora, žal, pričevati neugodnim letom, kajti vsled mnogih slučajev obolelosti in podraženja vseh potrebnih se je moral odpisati od rezervnega zaklada bolniško zavarovalnega oddelka znesek 5716 K 77 v. Vsled leto za letom vedno rastočih zahtev dohodki ne zadostujejo več, da bi se pokrivali izdatki, radi tega ee je ravnateljstvu zdelo neobhodno potrebno premeniti pravila ter v njih predlagati povišek letnine za 8 %. Ravnateljstvo je ugodilo do sedaj vsem pravičnim zahtevam na najkulantnejši način, nasprotno pa ga veže dolžnost, skrbeti za blagor in prospevanje društva, vsled česar prosi p. n. člane, naj se ti pri svojih zahtevah z ozirom na korist, ki jim jih nudi društvo, naslanjajo vedno na postavne in v pravilih navedene določbe. Vsi ljubljanski lekarji dajo društvu 25% popust; v korist društva bi bilo, če bi mogli tudi zunanjí člani doseči tak popust. V preteklem letu sta bila dva občna zobra in 12 sej ravnateljstva; došlo je 1309 vlog, ki so se tudi rešile. Članov je bilo koncem leta 1905 4 častni, 49 podpornih, 595 rednih, 14 učencev, skupaj 662. Koncem leta 1906 pa 4 častni, 46 podpornih, 581 rednih, 15 učencev, skupaj 646, torej manj 16 članov. V začetku leta je imelo društvo 14 bolnih članov, tekom leta se jih je pa prijavilo še 275. V 242 slučajih se je izplačalo v I. skupini 9920 K 14 v, v II. skupini 2136 K 84 v, v III. skupini 3094 K 30 v, v IV. skupini 320 K, skupaj torej 15471 K 28 v. Podporni oddelek izkazuje primanjkljaja 403 K 93 v, ki izvira iz kurzne izgube pri vrednostnih papirjih. Podpor se je izplačalo 8226 K 33 v. Društveno premoženje je znašalo koncem leta 1905 224.874 K 05 v, koncem leta 1906 pa 238.753 K 35 v, (v bolniškem oddelku 76.833 K 28 v, v podpornem 161.920 K 07 v), torej se je zmanjšalo za 6120 K 70 v. Članov je umrlo sedem in sicer gg. Finscher, Glavič, Holasek, Laiblin, Lindner, Slavitsch, Vertnik ter podpornik g. Karel Lukmann. V znak sožalja so se zborovalci vzdignili s sedežev. Poročilo ravnateljstva je bilo odobreno, ker je revizijski odsek, kakor je poročal g. Kostevec, pri pregledavanju računskih sklepov in skontriranju imovine našel vse knjige in račune v najlepšem redu. Ravnateljstvo je dovolilo in izplačalo v preteklem letu enkratnih fakultativnih podpor v znesku 311 K 20 v, kar se je naknadno odobrilo. Izredne mesečne podpore članom za leto 1907 so se dovolile sledičim: Cegnarju 40 K, Vogtu 60 K, Vičiču 40 K, Urnetu 60 K, Pričomožu 50 K, Tomiču 60 K, Pisiku 40 K, Petanu 50 K, Baragi 40 K, Cerinu 50 K, Erbežniku 50 K, Karlingeru 50 K, Kaschu 50 K. Glede odpisa dolga bolniškega fonda pri podpornem fondu v znesku 17.682 K 96 v je poročal g. M. e. a. Dolg je nastal vsled vedno rastočih zahtev članov zlasti zunanjih. Predlagal je poročevalce v imenu ravnateljstva, naj se odpisže ta dolg. Sprejetlo. Trgovski pomočnik g. Anton Kadivec iz Kostanjevice je bil bolan in zamudil rok, v katerem bi mogel zahtevati odškodnino za bolezen, v znesku 203 K 65 v. Dovolilo se mu je 50% te vso zlasti z ozirom na to, ker je vsled bolezni zgubil službo. Pri volitvi revizijskega odseka, za leto 1907 so bili z vsklikom izvoljeni gg. trgovec Anton Škof, trg. knjigovodja Ivan Kmet in trgovec Ivan Kostevec, za namestnika pa gg. trgovca Josip Sekula in trg. knjigovodja Silvester Šerbinc. S tem je bil dnevn red končan, g. predsednik se je zahvalil za udeležbo iz kajtajočim zborovanje.

Narodna veselica šentperške moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se je sreči na vrtu hotela "Ilirija" prav dobro obnesla, le škoda, da vsled popoldanskega dežja in nižje topoline obisk ni bil tak, kot bi si ga bilo želeti. Zabava je bila kaj raznovrstna. Igranje društvene godbe, izborni petje "Ljubljanskega Zvona", srečolov s krasnimi dobitki itd. je obiskovalcem veselice kaj ugašalo, zato se je moralo petje in sviranje ponavljati oziroma dodajati, srečke so pa bile v kratek vse razprodane. Tudi cvetlice so ljubke gospodične s prav velikim uspehom spravljalne v denar, v kar je pripomogla mnogo seveda njih ljubnivost. Vrt je bil okrašen z lampioni in zastavami. Zadostovale bi pa bile samo narodne trobojnice!

Društvo kranjskih deželnih uslužbencov je imelo včeraj popoldne ob petih v Meščanski pivnici

na Sv. Petra cesti ustanovni shod, ki je bil prav dobro obiskan od vseh kategorij deželnih uslužbencov. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Koman, ki je najiskrenje pozdravil vse navzoče, zlasti oblastvenega zastopnika gosp. Jančiča, gospode od centralne, one iz prisilne delavnice, one z dežele (dacarje) ter one z Grma. Društvo ima koristen namen, kakor je razvidno iz § 2 pravil, ki se glasuje: Namen društva je pospeševati medsebojno podpiranje v izboljšanju službenega razmerja svojih članov in gojiti med njimi zavest skupnosti. Nato so se prebrala in v potrebnih točkah razložila pravila. G. govornik je poudarjal, da društvo ne sme imeti na sebi nobene politične pegate pozival na vztrajnost, da dosegejo člani zaželjene cilje. Nato se je določila članarina na 60 h mesečno, pristopnina pa znaša 2 K. Podporniki plačajo najmanj 4 K na leto. Pri volitvi so bili izvoljeni slediči gg.: a) v odbor: Dejak Josip (dež. dvo-roče), Martin Žerovec (blaznica), Kobal Franc (gledišče in muzej), Koman Benedikt (bolniščica), Leskovec Ivan (dagar iz Domžal), Podbevšek Mihael (Grm), Oster Anton, Jeraj Franc, Fressel Valentijn, Knaflič Ignacij in Vidmar Franc (prisilna delavnica), b) za njih namestnike: Susteršič Alojzij, Kavšek Ivan, Osredkar Franc, Kovačič Martin in Janežič Franc; za pregledovalce računov Kovačič Alfonz, Smrečnik Ivan in Rudolf pl. Malehovski. S tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik je zahvalivši se za udeležbo in zborovanje zaključil shod. — Takoj nato se je konstituiral odbor slediče: predsednik g. Koman Benedikt, podpredsednik g. Knaflič Ignacij, tajnik g. Vidmar Franc in blagajnik gosp. Fresel Valentin.

Popustek na zemljiskem in hišnem davku, znižanje pridobinjske glavne vsove in določilo pridobinjskega davka od podjeteb, zavezanih javnemu dajanju računov za leto 1907. Po ukazu c. kr. finančnega ministrstva od 24. junija t. l. št. 43478 se je v smislu členov IV do XI postave z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, za leto 1907 1) popustek na zemljiskem davku na 15 odstotkov in na hišnorazrednem in hišnognjemniškem davku na 1½ odstotka določil, 2) je ostalo znižanje pridobinjske glavne vsove kakor pretekla leta, ter se je 3) določilo davčno merilo za v § 100, odstavek 1 in 5 omenjene postave o neposrednih osebnih davkih navedene, javnemu dajanju računov zavezane podjetje na 10 odstotkov.

C. kr. samostojni gimnaziji razredi z nemško - slovenskim poučnim jezikom v Celju. Iz izvestja tega zavoda za šol. leto 1906/7 povzamemo nastopno: Ob začetku je bilo 213, ob koncu šol. leta pa 191 učencev slovenske narodnosti. Po domovini je bilo 180 Štajerev — 27 iz Celja — 7 Kranjcev, 2. Korošča, 1 iz Ogrske, 1 pa iz Bosne — Vsi so bili katoličani. — Učni uspehi: 18 je bilo odličnjakov, 134 dobilo je prvi red, 19 drugi, 5 tretji red; 12 jih ima ponavljajna, a trije na naknadni izpit. — Poučevalo je 7 rednih profesorjev, 1 suplent in 3 pomožni učitelji. — V uvodu prinaša izvestje nadaljevanje prof. Fona spisa "Latinsko-slovenska frazeologija" VI. knjige Cerarjevih komentarjev de bello Gallico za naše četrtošolce." Sicer pa je izvestje naše "slovenske" gimnazije povsem nemško; le zadnja stran prinaša slovensko "Naznanilo za šolsko leto 1907/8." Tudi nekaj.

Otvoritev obratnega ogibašča Beljaške toplice za promet brzovoznin. Dosedaj samo za osebni in prtižni promet urejeno obratno ogibališče Beljaške toplice proge Amstetten-Pontafel se otvoril z dnem 1. julija 1907 tudi za omejeni promet brzovoznin v tej meri, da se zamore tukaj brzovozno blago v posamezni teži najvišje do 200 kg sprejemati in oddajati.

V pokoj je stopil ravnatelj realke v Mariboru Gustav Knobloch.

Ustrelili se je v Ivanjicah pri Radgoni veleposetnik Matija Klober a baba iz bližnje Kunove. Vzrok neozdravljiva bolezen.

Iz Devina se nam piše: Na predevje praznika slov. blagovestnega sv. Cirila in Metoda je bila tu krasna razsvetjava, ki je izvabila vse polno občinstva na trg, drugi dan je bila pa maša, pri kateri je zelo ubrano pel oddelek bralnega pevskega društva "Ladija". Pri razsvetljavi kakor v času maše so grmeli tipiči.

Mednarodni kongres svobodomislicov je bil za letos sklican v Budimpešti. Kakor poroča "Čas", se je ta misel, prirediti shod v Peči opustila in sicer z ozirom na zatiranje Slovakov in Hrvatov s strani

madžarske vlade, češ, da bi ne bilo primerno, "da bi se shod svobodno mislečih ljudi priredil v deželi najhujših nasilstev." Vodstvo mednarodne svobodomislicne zveze je sklenilo, sklicati letoski kongres v Prago. Kongres bo trajal od 9. do 12. septembra. Češka sekacija Svobodne misli predloži kongresu spomenico o brutalnem zatiranju Slovakov na Ogrskem. Shoda se udeleži ruski pisatelj Maksim Gorki in glasovita učenjaka Haekl in Lambroso. Na tem kongresu bodo privzeti zastopani tudi Slovenci po svoji sekocij Svobodne misli.

— Blagajno so ukradli neznanati tatori v Malnicu na Koroškem iz barake stavbne trdvice Petagnoli. Blagajna je bila težka 2 stota in je bilo v njej 4000 K.

— Utalil pri Eisenerzu na Štajerskem litografski pomočnik Oskar Smola iz Grada.

— Patrono je našel na cesti 11letni Ivan u Hvala iz Lokavca na Goriškem ter tolkel po njej, da se je razpočila. Dečku je odtrgalo 3 prste.

— Z brezbožnem, nevercem in drugimi psovskami je zmerjala v Cerknem na Goriškem Marijana Močnik nekega naprednjaka ob času zadnjih državnozborskih volitev. Obsojena je bila na 30 K kazni. Kaj sličnega se zna primeriti še marsikemu drugemu klerikalnemu ježičku, kadar bo le prevez siten.

— Posebne vrste parna kopel. 26letna Frančiška Jenko v Trstu je imelo hodo trganje. Zato si je v veliko posodo vila kropa, položila deščico čez in se vsedla na njo, da se je kadilo vanjo. Deščica se je zlomila in Jenko se je hudo opekla po obrazu, prsih in rokah, da je morala v bolnišnico.

— Pošto v Čvnu pri Ljutomeru je dobila Marija Murza.

— Novo društvo. Deželna vlad je potrdila pravila društva za pridobitev tujev za Radovljico, Lesce, Beguje in okolico.

— Zelo sta se ljubila 22letni pos. sin Franc Bračič v Novi vasi pri Ptiju in ondotna pos. hči Marija Godec. Kar je imenovala Godec Bračič psa, za kar jo je šel ta tožiti. Pri razpravi je povedalo dekle, da ga je zato tako nazvalo, ker je je Bračič nagovarjal, naj odpravi nasledke njune ljubezni. Vsled te izjave se je proti Bračiču uvedla preiskava, konec katere je bil, da je Bračič obsojen na en mesec zapora zaradi napeljevanja k hudodelstvu. Ljubezni je zdaj konec.

— Izredna velikodusnost. Kako poroča "Gorenjec", je deželni sloški svet kranjski gdč. Emilia Jurmanovi, suplentki na 4razrednici v Radovljici, v svoji pregoreči dobrati do učiteljskega stanu, odtegnil od prevele suplentske plače mesečnih 50 K celih 10 K, češ, da ima itak pokojnino!

— Umrl je v Gorici g. France Modic, trg. in posestnik. N. v m. p.!

— Utalil je danes teden v Savi pri Spodnjem Pijavskem pri Krškem 9letni Ivan Bučar iz Stmoretra.

— Zagotonetni slučaj. V petek zvečer so pripeljali po Ljubljanci s čolnom do Trnovskega pristana, od tu pa v deželno bolnišnico 19letnega natakarja Jožeta Kloibera iz Gratzna na Češkem, na glavni dvakrat ustreljenega. Ranjenec je rekel, da sta ga nekje na barju ustavile dva neznana človeka, mu vzela 48 K denarja in površnik, potem da ga je eden s samokresom dvakrat ustrelil v glavo. Ure in verižice mu nista vzela. Kloiberju so v bolnišnici drugi dan počrnil obe krogli iz glave in bode še okreval. Drugi dan se je peljala na barje policijske komisije in je konstatovalo tole: Kloiber je prišel v petek okoli 3. ure popoldne h Koslerjevu majorju v Zgonarici št. 45 Antonu Češniku in se dal prepeljati na desni breg Ljubljance. Od tam je šel potem mimo Koslerjeve pristave, ki je zunaj ljubljanskega pomerija, proti Tomišlu, ter tam po polju sem in tja hodil. Ob 6. zvečer je prišel mimo navedene pristave zopet nazaj, a je bil že ranjen in ni imel površnika. Poklical je Češnika, da ga je zopet prepeljal čez Ljubljancijo. Začel mu je praviti, da sta ga v hosti pod hribom napadla dva moža ter mu pobrala denar in površnik in ga obstrelila. Ker je Kloiber postal slab, ga je Češnik peljal s čolnom v Ljubljano. Dozdevni roparski napad bi se moral izvršiti ob pobočju hribovja med SV. Lovrencem in SV. Janezom, t. j. izven ljubljanskega pomerija. Tudi Kloiber sam pričoveduje, da je bil tam nekje napaden. Kmetje, ki so delali po polju in čuli strela, pravijo, da niso videli tam okoli hoditi nobenega sumljivega človeka. Zanimivo je, da ko je že ranjeni Kloiber srečaval kmete, je skrival rano na ta način, da je nagibal odprt dežnik proti ljudem in tudi ni o tej preje, predno je prišel do Češnika, nikomur kaj opomnil. Zdravnik so konštatovali, da sta bila strela oddana ob bližu in je napravila vsa zadeva

vtisk, kakor da je Kloiber poskušal samomor in ker ga ni izpeljal, si je iz neznanega vzroka izmisličil roparski napad. Mogoče tudi, da se mu je ta krat hipno zmešalo. Kloiber je bil dosedaj v službi v Francovih varil, katero je nenadoma in brez neznanega vzroka popustil in se odpeljal proti Ljubljani. Potnih izkazov ni imel pri sebi. Kako da je prišel do Zvonarice, je neznan. On sam pravi, da se peljal do prve postaje od Ljubljane, potem pa šel tja. Kaj je imel opraviti na Barju, in kam da je bil namenjen, posebno še kot tuje, se ne ve. Zadevo preiskuje sedaj deželno sodišče in je upati, da se ta temni in zagonetni slučaj popolnoma pojashi. Policija se je o Kloiberju brzozavoinformirala v Francov vare, od koder je dobila odgovor, da je tam nenadoma popustil službo, in da je imel takrat 100 K denarja.

— Utalil je včeraj dopoldne, ko se je kopal v Ljubljaniči v obližju, kjer se steka v njem Mali graben fotografski pomočnik Karel Ditrich, rojen 12. oktobra 1887 v Brnu, prisoten v Karlsdorfu pri Hohenstadt. Utopljenca so njegovi prijatelji takoj pogresili in so ga tudi vojaki iz vojaškega kopalnišča šli iskat, a ga do sedaj še niso našli. Tudi policija ga je iskala po Ljubljaniči s čolnom, a se istotko ti ni posrečilo najti utopljenčevega trupla. Ditrich je bil v delu pri Landau.

— Prijeti defravant. Kakor smo že poročali, da je poneveril pred kratkim pri pošti v Voloski Fran Presetnik 2500 K uradnega denarja in pobegnil. Presetnika je policija prijela v Budapešti, a je imel pri sebi le 52 K. Njegova žena Adela pa je prišla v Ljubljano, oz. Vodmat, kjer jo je včeraj policija aretovala. Navedena je imela pri sebi 1300 K poneverjenega denarja. Oddali so jo sodišču.

— Delavsko gibanje. V soboto se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 40 Macedoncev, 150 Hrvatov in Slovencev. 30 Hrvatov je prišlo iz Heba.

— Izgubljene in najdenne reči. Neka dama je izgubila zlato zapestnico, v kateri je bilo več dragih kamnov, vredno 200 K. — Na južnem kolodvoru je izgubljena, oz. najdena palica, kosa in širji dežniki. — Helena Klešnikova je izgubila črno krilo, vredno 7 K 40 v. — Neka dama je izgubila črn, svilnat dežnik, vreden 8 K. — Knjigovodja g. Jos. Moravec je našel nekaj denarjev in ga oddal na magistratu. Delavec Fr. Ždešar je našel zlato, do 200 krov vredno zapestnico, za kojo je šel konstatovati k zlatarju g. Ljudoviku Černetu, če je zlata, ker je ta dragocenost takoj spoznal, ga je spremil, da sta jo skupno izročila policiji. — Usnjata denarnica z malo vso denarjem in oficirska srebrna verižica za uro z obeski. Oboje se dobri v ureništvu našega lista.

— Najnovejše novice. — Pikanost z belgijskega dvora. Kralj Leopold se je cerkveno poročil z ženo nekega delavca, ki je sedaj socialistični poslanec v parlamentu. Kralj je dal svoji ženi naslov baronice Vangan. Iz tega zakona ima kralj malega sina, ki ga hoče legitimirati in s tem

čet že na jesen predložil parlamentu.

London 8. julija. Kraljevske insignije, ki so bile shranjene na gradu Dublin, so bile ukrašene. Insignije so vredne 1 milijon 200.000 kron.

Poslano.*

(Priobčeno vsled pomote šele danes.)

Z ozirom na izjavo g. dr. Alfreda Šerkota v "Slov. Narodu" odgovarjam: Na podlagi zapisnika časnega sodnika, kateri se je dne 8. junija 1907 sestavil, bil sem obdolžitev, da sem pod častno besedo legal, oproščen. Zapisnik s podpisi gg.: med. W. Schuhmacher kot predsednika, ter jur. Rud. Kinski, fil. Jos. Šmajek, fil. J. Knaflič in m.d. P. Spitznagel kot prisednikov labko vsak čas vsakemu pokažem ter se ne četim poklicanega v tej zadevi nadlegovati sodišča, ker mi kot akademiku izrek časnega sodna popolnomoma zadostuje.

Na Dunaju, 20. junija 1907.

Med Ivan Matko.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani*

Uradni kurzi den. borze 8. julija 1907.

	Naložbeni papirji	Denar	Blag
42% majska renta	97.50	97.70	
42% srebrna renta	98.45	98.65	
4% avstr. kronska renta	97.50	97.70	
4% " zlata	115.80	115.70	
4% " ogrska kronska renta	92.80	93-	
4% " zlata	111.15	111.35	
4% posojilo dež. Kranjske	98.50	99.80	
4% posojilo mesta Spiljet	104.80	102-	
41/2% posojilo Zadar	99.85	100.85	
41/2% boe.-herc. železniško posojilo 1902	98.75	99.75	
4% češka dež. banka k. o. z.	100-	101-	
4% " z. o. z.	97.85	98.85	
41/2% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	100-	100.50	
41/2% pešt. kom. k. o. z. 10% pr.	103.60	104.60	
41/2% zast. pisma Innerst. hranilnice	98.75	99.75	
41/2% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	98-	99-	
41/2% z. p. ogr. hip. ban.	99.50	100.50	
41/2% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	98.50	99.50	
41/2% obl. češke ind. banke	99.75	100.75	
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.90	-	
4% prior. dolenskih žel.	98.75	99.75	
3% prior. juž. žel. kup. /1/2% avstr. pos. za žel. p. o.	298-	298-	
41/2% avstr. pos. za žel. p. o.	100-	100.50	
Srečke.			
Srečke od 1. 1860/1/2	149.25	151.25	
" 1864	249.25	261.25	
" tizske	141.25	143.25	
" zem. kred. I. emisije	265.50	266.50	
" II.	263-	273-	
" ogrske hip. banke	235-	245-	
" srbske à frs. 100% turške	91-	101-	
Basilika srečke	184.75	185.75	
Kreditne	20.50	22.20	
Inomske	42-	43-	
Kramovske	80-	90-	
Ljubljanske	88-	94-	
Avstr. rdeč. križa	54.50	65.50	
Ogr. "	43.76	45.75	
Rudolfove	26-	28.85	
Salčurške	65-	75-	
Dunajskie kom.	84.50	9.50	
Delnice.	426-	466-	
Južne železnic	138.50	139.50	
Državne železnic	63.75	63.75	
Avstr.-ogrskie bančne deln.	1811-	1821-	
Avstr. kreditne banke	649.25	680.25	
Ogrske	748-	749-	
Zivnostienske	241-	241.50	
Premogokop v Mostu (Brück)	725-	732-	
Alpinske montan	588.50	589.50	
Praške žel. ind. dr.	26.5-	26.5-	
Rima-Murányi	538.25	539.25	
Trboveljske prem. družbe	257-	261-	
Avstr. oro-žel. tovr. družbe	518-	521-	
Ceške sladkorne družbe	142-	147-	
Valute.			
C. kr. cekin	11.95	11.40	
20 franki	19.15	19.17	
20 marke	28.62	28.58	
Sovereigns	24.03	24.07	
Marke	117.80	118-	
Laški bankovci	95.76	95.95	
Rubliji	2.5-	2.52	
Dolarji	4.84	5-	

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. julija 1907.

Torznai.

	Prečica za oktober	kg	K	11.45
Rž	" july	60	"	8.88
Koruza	" maj	60	"	6.05
"	" oktober	60	"	6.93
Oves	"	60	"	7.93

30-40 h višje.

Meteorologične poročila.

Voda nad morjem 682 Srednji uračni tlak 786.0 mm

Julij	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6. 9. zv.	734.9	20	0 brezvetreno		jasno
7. 7. ej.	736.0	15.8	sl. svih.	del. oblač.	
8. pop.	735.1	19.8	sl. jug.		nevihita
9. zv.	736.0	16.7	sl. szah.	oblačno	
7. 7. ej.	736.2	15.8	slab svih.	megleno	
8. pop.	736.3	21.8	sl. svih.		nevihita

Sredina nad morjem 682 in 19.5° Padavina v 24 urah 10 mm in 2.7 mm.

Izdajatelj in odgovorni uradnik: Rasto Pustoslemšek.

Neutolažljivim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je umrl po dolgem bolehanju iskreno ljubljeni soprog, najboljši oče, brat, stric in svak, gospod 2264

France Modic

trgovec in posestnik

danesh v soboto, dne 6. julija ob poldesetih dopoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb bo v pondeljek, 8. julija ob 9. zjutraj.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v cerkvi sv. Nikolaja.

Gorica, dne 6. julija 1907.

Josipina Modic rojena Premrov, soproga — Franc, Pavla, Vida, otroci. — Ivan Modic, brat. Ivana Peček, Jožeta Krebelj, Amalija Žnidarič, Helena Modic, Antonija Modic, sestre.

(Brez vsakega drugega obvestila.)

Gospica

िčne za takoj stanovanja z dobro domačo hrano.

Ponudbe pod "Dobra hrana" na upravn. "Slov. Naroda". 2242-5

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v specerijski stroki

se sprejme. 2239 3

A. Domicelj, Rakek.

Št. 26.749. 2265-1

Razpis.

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. visokosti gospe nadvojvodine Marije Valerije je razdeliti 400 krom med petero ubogih vdov ljubljanskih.

Prošnje za podelitev teh podpor je vlagati pri mestnem magistratu do 24. julija t. l.

Magistrat dež. stol. mesta Ljubljane, dne 3. julija 1907.

Zahvala.

Za med bolezni in ob smrti našega nepozabnega, iskreno ljubljenega očeta, tista in starega očeta, gospoda

Avgusta Drelse

tovorničarja in zemljijevega posestnika

nam od tako mnogih strani v tako preseršni obliki podana dokaze sočutja, da je za mnogobrojno spremstvo na poslednje počivališče in za prekrasne darovane vence, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem dragega pokojnika najodkritejšo, najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 6. julija 1907.

Žalujoči ostali.

2 kompletnej postelji

z živinicami, klavir in divan i. t. d. skoro novo se takoj ceno proda.

Poizve se v Ljubljani, Št. 11. I. nadstr., od 1. do 3½ popoldne.

2248-2

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fanja Pogačnik.

97

vsak torek, sredo, četrtek

soboto in nedeljo 27

Uso noč odprta.

2248-2

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Basel, Paris, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine

samo 4626-30

</